

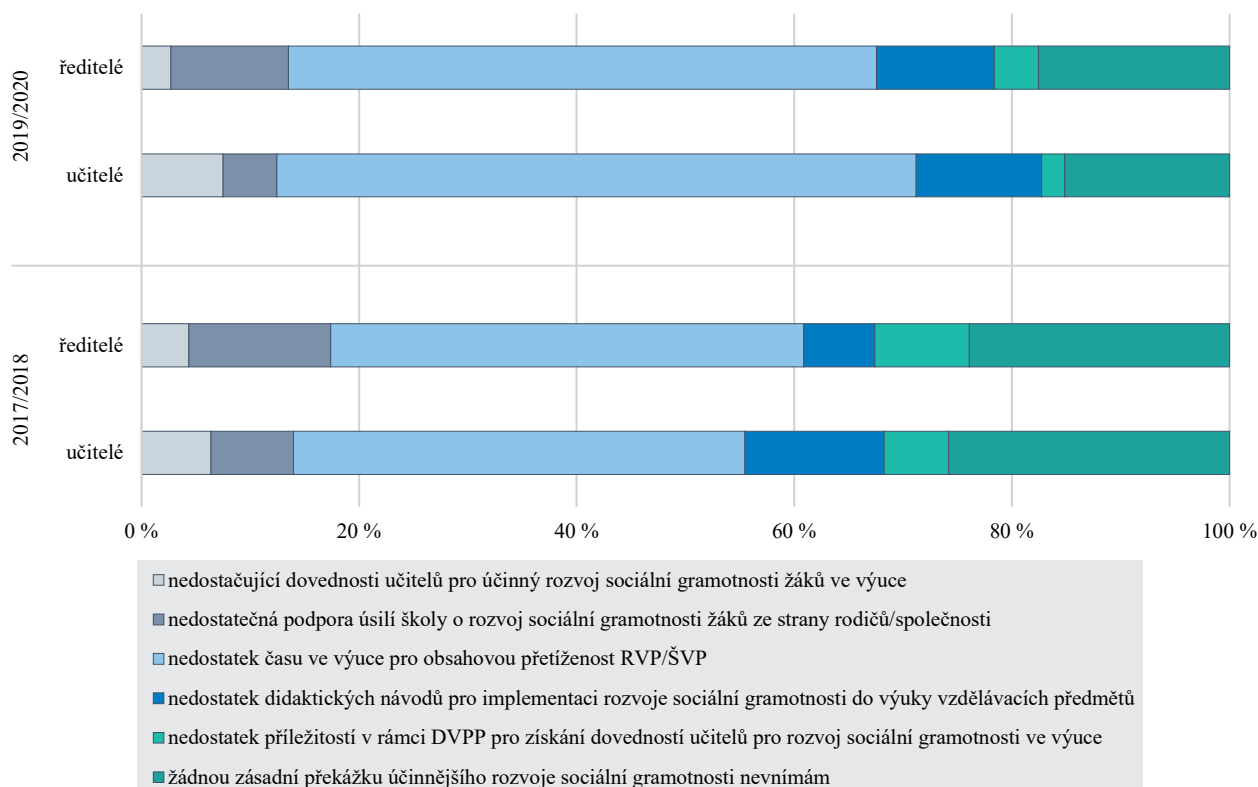
5 ROZVOJ SOCIÁLNÍ GRAMOTNOSTI ŽÁKŮ

V rámci hodnocení rozvoje sociální gramotnosti žáků lze v první řadě poukázat na konzistentnost zjištění v šetřeních pro školní rok 2015/2016, 2017/2018 a 2019/2020 s tím, že data pro školní rok 2019/2020 vykazují oproti předchozímu šetření mírné zhoršení. V této kapitole jsou diskutovány některé doplňující souvislosti.

5.1 Rozvoj sociální gramotnosti žáků – překážky rozvoje a plánované změny

Rozvoj sociální gramotnosti žáků středních škol může být komplikován různorodými překážkami, jejichž poznání poskytuje důležité vstupní informace pro efektivní plánování systémových intervencí. Bez ohledu na další sledované charakteristiky²⁹ označili ředitelé i učitelé středních škol za hlavní překážku rozvoje sociální gramotnosti svých žáků nedostatek času ve výuce, která se s ohledem na nastavení RVP a konkrétního ŠVP musí věnovat širokému obsahu vzdělávacích oblastí. Názory ředitelů a učitelů středních škol jsou v souladu s již dlouhodobější debatou o potřebě revidovat plánovaný obsah výuky (nejen) středních škol, přičemž srovnání odpovědí ředitelů a učitelů ve školních letech 2017/2018 a 2019/2020 indikuje stále intenzivnější vnímání tohoto problému (viz graf č. 13).

GRAF 13 | Hlavní překážky rozvoje sociální gramotnosti žáků pohledem ředitelů a učitelů navštívených škol (podíl odpovídajících ředitelů a učitelů)

Další překážky rozvoje sociální gramotnosti žáků uváděné řediteli i učiteli středních škol do značné míry korespondují se závěry předcházejících kapitol. S ohledem na mezipředmětový charakter konceptu sociální gramotnosti je opětovně poukazováno na nedostatečné didaktické dovednosti učitelů a také na absenci kvalitních didaktických návodů, jak začlenit témata rozvoje sociální gramotnosti do výuky. Pro rozvoj sociální gramotnosti žáků jsou pak také relevantní některé širší souvislosti vzdělávacího procesu, které mimo jiné zahrnují:

- často diskutovanou otázku postavení a prestiže školství ve společnosti, a to včetně vztahu mezi školou a rodinou;
- potřebu věnovat pozornost rozvoji sociální gramotnosti žáků co nejdříve během vzdělávacího procesu.

²⁹ Například typ vyučovaného předmětu učitelem, věk a pohlaví učitele apod.